

204/2001. (X. 26.) Korm. rendelet

a csatornabírságról

A Kormány a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Vgtv.) 14. §-ának (6) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján – figyelemmel a Vgtv. 14. §-ának (5) bekezdésére, valamint a közműves ivóvízellátásról és a közműves szennyvízelvezetésről szóló 38/1995. (IV. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 20. §-ára – a következőket rendeli el:

1. § A rendelet hatálya azokra a természetes és jogi személyekre, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságokra (üzemek) terjed ki, amelyek a közműves szennyvízelvezetést és -tisztítást szolgáló víziközműbe (szennyvízelvezető műbe) szennyvizet és/vagy az R.-ben meghatározott feltételek szerint folyékony települési hulladékot bocsátanak be.

Értelmező rendelkezések

2. § E rendelet alkalmazásában

- anyaghasználat*: az R. I. és II. jegyzékében szereplő anyagok gyártására, feldolgozására, vagy alkalmazására irányuló vagy bármely olyan egyéb folyamat, tevékenység, amely ilyen anyagok jelenlétével együtt jár;
- bebocsátó*: aki ingatlanról az R. szerinti szennyvízelvezetés szolgáltatási ponton a közműves szennyvízelvezető műbe szennyvizet, vagy aki az R. szerinti folyékony hulladék bebocsátási ponton folyékony hulladékot bocsát be;
- bebocsátó hely*: szennyvíz esetében az R. szerinti szennyvízelvezetés szolgáltatási pont, települési folyékony hulladék esetében pedig az R. szerinti folyékony hulladék bebocsátási pont;
- elismert (akkreditált) laboratórium*: szennyvízvizsgálatra, ezen belül meghatározott alkotórész (paraméter) mérésére a külön jogszabály¹ alapján a Nemzeti Akkreditációs Testület által elismert és adott számon bejegyzett laboratórium;
- hatóság*: a csatornabírság megállapítására e rendelet szerint hatáskörrel rendelkező közigazgatási szervként az illetékes vízügyi igazgatóság;
- károsító szennyvíz*: az a szennyvíz, amelynek a szennyezőanyag-tartalma e rendeletben meghatározott küszöbértéket vagy jogszabályban megállapított határértéket meghaladja;
- károsító szennyezés*: károsító szennyvíznek vagy jogszabályban meghatározott károsító anyagokat tartalmazó települési folyékony hulladéknak a szennyvízelvezető műbe történő bebocsátása;
- küszöbérték*: az egyes anyagok szennyvízelvezető műbe bocsátására e rendelet mellékletében megállapított érték;
- önellenőrzés (önkontroll)*: a bebocsátott szennyvíz és folyékony hulladék, valamint a bennük lévő szennyező-anyagok előírás szerinti mennyiségi és minőségi méréséről, az adatok rögzítéséről és megőrzéséről a bebocsátó részéről történő gondoskodás;
- rendkívüli káros szennyezés*: a szennyvízelvezető műben nem üzemszerű bebocsátás következtében okozott káros szennyezés;
- szolgáltató*: a víziközmű üzemeltetésével ivóvízszolgáltatást és/vagy szennyvízelvezetést, illetőleg szennyvíztisztítást, mint közszolgáltatást végző természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság;

¹ 1995. évi XXIX. törvény a laboratóriumok akkreditálásáról.

12. *üzem*: az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, aki/amely a külön jogszabály ²2. számú mellékletében meghatározott anyagokat használ, továbbá – lakásszövetkezetek kivételével – amely e rendelet 2. számú mellékletében szereplő és a külön jogszabály ³2. számú mellékletében meg nem jelölt anyagokat a küszöbérték 10%-át meghaladó mértékben bocsát be a szennyvízelvezető műbe;
13. *új üzem*: amely e rendelet kihirdetését követően lép működésbe, illetve kezdi meg az R. 2. számú mellékletében meghatározott anyagfelhasználással kapcsolatos tevékenységét, vagy legalább 20%-kal tartósan megnöveli az említett anyagok felhasználását;
14. *régi üzem*: új üzemnek nem minősülő üzem.

A szennyvízelvezető műbe bebocsátott szennyvíz mennyiségének, minőségének ellenőrzése, a küszöbértéket meghaladó szennyezőanyag-tartalom megállapítása

3. § (1) A szennyvízelvezető műbe bebocsátott szennyvíz mennyiségét a bebocsátási helyen az R. szerint méréssel, vagy a vízhasználat alapulvételével, a szennyvízben lévő szennyezőanyagokat és azok mennyiségét pedig a mérés időpontjában hatályos jogszabálynak megfelelően ugyancsak a bebocsátási helyre vonatkoztatva kell megállapítani.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározottakat a bebocsátó a hatóság által jóváhagyott önellenőrzéssel köteles teljesíteni, amennyiben:

a) éves szennyvízkibocsátásának egy üzemnappra jutó mennyisége meghaladja a 80 m³ -t, vagy

b) bőripari ⁴vegyipari eredetű ⁵valamint kőola-jfeldolgozásból ⁶és fém megmunkálásból ⁷származó szennyvizet bocsát be a szennyvízelvezető műbe.

(3) A (2) bekezdés hatálya alá nem tartozó bebocsátó jogosult arra, hogy rendeletben leírt feltételek szerinti önellenőrzést alkalmazhassa.

(4) Az önellenőrzés elvégzése előtt bebocsátó a szolgáltatóval és a hatósággal egyeztetett önellenőrzési tervet köteles készíteni, amelyben meg kell határozni legalább

a) az önellenőrzés keretében figyelembe vett mintavételezőt és a minták vizsgálatát végző laboratóriumot, szervezetet,

b) az önellenőrzés részletes vizsgálati tervét, a mintavételek gyakoriságát, figyelemmel a technológiára és az egyéb, egyedi sajátosságokra,

c) a mintavételi helyeket, a mintavételi feltételeket, ideértve azokat a körülményeket is, amelyek a mintavételt befolyásolhatják,

d) a vizsgálni szükséges komponenseket, az alkalmazni kívánt analitikai módszereket, továbbá a jellemző szennyezőanyag-koncentráció, a küszöbértéken felüli szennyezőanyag-mennyiség meghatározásának módját,

e) az üzemviteli napló tartalmi előírásait,

f) a vizsgálati eredményeknek a szolgáltató és a hatóság részére történő megküldésének módját,

g) a vitás kérdésekben irányadó elismert laboratórium megnevezését.

² 38/1995. (IV. 5.) Korm. rendelet a közműves ivóvízellátásról és a közműves szennyvízelvezetésről.

³ 38/1995. (IV. 5.) Korm. rendelet a közműves ivóvízellátásról és a közműves szennyvízelvezetésről.

⁴ TEÁOR 1999. DC19.10

⁵ TEÁOR 1999. DG24.12, 24.14, 24.15, 24.16, 24.17, 24.20, 24.30, 24.41, 24.42, 24.5, 24.6

⁶ TEÁOR 1999. DF23.2.

⁷ TEÁOR 1999. DJ27, 28.5, 29.7

(5) Az önellenőrzési tervet minden év október 1-jéig kell a hatóságnak, továbbá a szolgáltatónak megküldeni. Ha a hatóság a programra 60 napon belül észrevételt nem tesz, jóváhagyását megadottnak kell tekinteni.

(6) A szolgáltató az önellenőrzési tervre 30 napon belül észrevételt tehet, amelyet a bebocsátónak és a hatóságnak egyidejűleg köteles eljuttatni. A szolgáltató által tett észrevétel esetén a tervet érintő, egyeztetést igénylő kérdésekben a hatóság dönt.

(7) Amennyiben az önellenőrzésre köteles bebocsátó önellenőrzésre tervet nem készít, illetve azt a szolgáltató és a hatóság részére nem küldi meg, továbbá ennek következtében a szennyvízbebocsátás az önellenőrzés keretében nem ellenőrizhető, a hatóság köteles a bebocsátót e rendeletben meghatározott mulasztási bírsággal sújtani és a szolgáltatót a szennyvízelvezető műbe bebocsátott szennyvíz szennyezőanyag-tartalmának megállapítására – e rendelet szerinti külön ellenőrzések lefolytatására – kötelezni.

4. § (1) A szolgáltató jogosult a szennyvízelvezető műbe bebocsátott szennyvíz szennyezőanyag-tartalmának vizsgálatára és a bebocsátás ellenőrzésére.

(2) Ha az önellenőrzésre kötelezett bebocsátó önellenőrzésre tervet nem készít, vagy azt nem az elfogadottak szerint hajtja végre, a hatóság felhívására a szolgáltató a bebocsátó költségére köteles a szennyvízelvezető műbe bebocsátott szennyvíz szennyezőanyag-tartalmának vizsgálatára és a bebocsátás körülményeire e rendelet szerint meghatározott ellenőrzést lefolytatni.

(3) A bebocsátó köteles

a) az (1) és (2) bekezdés szerinti ellenőrzéshez hozzájárulni és a mintavételi feltételeket biztosítani,

b) a szolgáltatónak jelezni a bebocsátott káros anyagok mennyiségét és minőségét befolyásoló változásokat, ezek kezdő és befejező időpontját,

c) a naptári évre vagy az időpontra, illetőleg a működési ciklusra tervezett üzemnapok számát és az időszakos bevezetések tervezett időpontját,

d) a szolgáltató megkeresésére adatot közölni a károsító anyagok bebocsátásával kapcsolatos anyagfelhasználásról (de anyagmérleget csak akkor, ha az erre vállalkozni kíván).

(4) Az (1) és (2) bekezdések alapján lefolytatott ellenőrzések során a szolgáltató a mintavételi tervben meghatározott helyen, terv hiányában pedig a bebocsátó helyen, amennyiben annak kialakítása mintavételre nem alkalmas, akkor a legközelebb lévő csatornaaknában a szennyvízből mintát vesz, amelyet a bebocsátó kérésére a bebocsátó által biztosított edénybe a bevizsgálás érdekében meg kell osztani és a bebocsátó részére kell átadni.

(5) A bebocsátó részére a szolgáltató által végzett ellenőrzés (mintavétel) eredményét a vizsgálat befejezését követő 5 munkanapon, de a mintavételtől számított 15 napnál nem hosszabb időszakon belül meg kell küldeni, amelyre a bebocsátó a közléstől számított 15 napon belül az általa végeztetett ellenőrzés eredményeinek a szolgáltatóhoz történő eljuttatásával egyidejűleg észrevételt tehet, illetve

a) a megosztott mintarész vizsgálatát – saját költségére – független elismert laboratóriummal elvégeztetheti és/vagy,

b) a szolgáltatónál – ennek költségei megelőlegezése mellett – ismételt közös mintavételt kezdeményezhet és a megosztott minták vizsgálatát a hatóság által elfogadott, vagy elismert laboratóriummal elvégeztetheti.

(6) Az ismételt közös mintavételre akkor kerülhet sor, ha az észrevétel és a szolgáltató által elvégzett vizsgálatok adatai a bebocsátott szennyvíz ismételt vizsgálatát indokolják. Az ismételt vizsgálat akkor indokolt, ha bármely vizsgált károsítónak minősülő anyag esetében a mérési eredmények eltérése több mint 20%.

(7) A bírság megalapozása szempontjából és a mintavételezésre jellemző időszakokat nézve a hatóság által kijelölt elismert (akkreditált) laboratórium által mért adatokat kell meghatározónak tekinteni.

(8) Ha a bebocsátó az (5) bekezdés szerinti lehetőséggel nem élt, a szennyvízbebocsátásra a szolgáltató által mért ellenőrző vizsgálat eredményét kell meghatározónak tekinteni.

5. § (1) Szolgáltató jogosult a szennyvízelvezető műbe bebocsátott szennyvíz mennyiségét és minőségét e rendelet szerint megvizsgálni (helyszíni ellenőrzés) és a szennyvízelvezető műbe bebocsátott szennyvízből mintát venni.

(2) Folyamatos szennyvízbebocsátás esetén naptári évenként legalább két helyszíni ellenőrzést – az év első, valamint második felében – lefolytatni.

(3) Az év meghatározott szakaszára jellemző szennyvízbebocsátás esetén (idénymunka, idényüzem) a jellemző időszak, idény tartama alatt, változó technológiával, változó szennyvízbebocsátással jellemezhető, folyamatos szennyvízbebocsátás esetén pedig a különböző jellemző időszakok alatt kell a helyszíni ellenőrzést megtartani.

(4) A helyszíni ellenőrzés során meg kell állapítani, és jegyzőkönyvben rögzíteni a bebocsátási pontra vonatkoztatva

a) a szennyvíz napi átlagos mennyiségét,

b) naptári évre, illetve idényre, szennyvízbebocsátásra jellemző időszakra tervezett üzennapok számát,

c) a szennyvízelvezető műbe nem szennyvízzel juttatott károsító anyagok mennyiségét és minőségét,

d) a szennyezőanyag bebocsátását befolyásoló jelentős körülményeket, adatokat.

(5) A szennyvízelvezető műbe bebocsátott szennyvíz mennyiségét méréssel kell megállapítani, ennek hiányában a felhasznált víz mennyiségére alapozva műszaki becslésekkel kell meghatározni. Ennek során a felhasznált víz mennyiségéből azt a mennyiséget, amely bizonyíthatóan nem kerül a szennyvízelvezető műbe (így például a termékbe bedolgozott, vagy átadott víz mennyiségét) le kell vonni.

(6) A szennyvízből a szennyvízelvezető műbe történő bebocsátás előtt, minőségének megállapítása végett mintát kell venni.

(7) A mintavételt valamennyi bebocsátó helyen a bebocsátás előtti csatornaaknából, vagy erre kialakított mintavételi helyről kell elvégezni.

(8) Nem szennyvízzel okozott kár esetén a károsító anyagok mennyiségét és minőségét a szennyvízelvezető műből vett anyagminta, illetve a bebocsátó anyagfelhasználási adatai alapján kell megállapítani.

(9) Ha a szennyvízelvezető létesítményt, illetve a szennyvíz-előtisztító berendezést több bebocsátó közösen használja, a bírságot az R. 2. §-ában meghatározott csatlakozó szennyvízhálózat és az R. 6. §-ának (2) bekezdésében meghatározott közös bekötés esetén az R. 6. § (3) bekezdésben foglaltak alapulvételeivel az átadási ponthoz tartozó házi szennyvízhálózat, illetőleg csatlakozó víziközműhálózat működtetője köteles megfizetni a szolgáltató részére.

(10) A bebocsátó kérésére a mintákból ellenőrző vizsgálat céljára a bebocsátó által biztosított, a jogszabály által kötelezővé tett szabványok előírásainak megfelelő edénybe kontrollmintát kell biztosítani, illetve azt a bebocsátó részére a mintavételezés (helyszíni ellenőrzés) helyén kell hagyni.

(11) A helyszíni ellenőrzésről jegyzőkönyvet kell felvenni. A jegyzőkönyvnek az általános követelmények mellett az *1. számú mellékletben* meghatározott tényeket és adatokat is tartalmaznia kell.

(12) A helyszíni ellenőrzéshez tartozó szennyvízminták vizsgálatát csak hatóság által elfogadott, vagy elismert laboratórium végezheti.

(13) A minták vételére, valamint azok elemzésére, szennyezőanyag-tartalmának megállapítására a mintavételkor hatályban lévő jogszabály előírásai, illetőleg jogszabállyal kötelezővé tett szabványban előírtak szerint kell eljárni.

6. § (1) Folyamatos szennyvízbeocsátás esetén a helyszíni ellenőrzés megállapításait a következő ellenőrzésig kell meghatározónak tekinteni.

(2) Bőr-, fém- és vegyipari eredetű szennyvíz kivételével – az éves beocsátás adatai alapján – az üzemnaponkénti 80 m³ átlagot el nem érő beocsátás esetén az év első felében vett mintára alapozott vizsgálatot egész évre meghatározónak lehet tekinteni, kivéve ha a beocsátó az ellenőrzést követően újabb vizsgálat elvégzését kezdeményezte, vagy a szolgáltató újabb vizsgálatot végzett.

(3) A (2) bekezdés alapján kezdeményezett mintavételt a szolgáltató 30 napon belül köteles elvégezni és annak eredményét a vizsgálat időpontjától kell meghatározónak tekinteni. Ha a szolgáltató ismételt vizsgálatot kérelem ellenére nem végzett, a tárgyévi vizsgálat eredményét csak a kérelem benyújtásáig lehet meghatározónak tekinteni.

(4) A helyszíni ellenőrzés megállapításait idényjellegű szennyvízbeocsátás esetén az egész idényre, időszakos beocsátás esetén a működési ciklus időtartamára kell meghatározónak tekinteni. Amennyiben az idény, vagy a működési ciklus tartama alatt több helyszíni ellenőrzést végeztek, ezek eredményét a következő helyszíni ellenőrzésig kell meghatározónak értékelni.

7. § (1) Ha a helyszíni ellenőrzésen vett minták vizsgálata szerint a beocsátott szennyvízben lévő károsító anyagok mennyisége, illetve koncentrációja e rendeletben meghatározott küszöbértékeket meghaladja, a mintavételezést végző laboratórium mérési eredményei alapján a szolgáltatónak szakvéleményt kell készíteni, amelyet a beocsátó részére meg kell küldenie az ellenőrzéstől számított 30 napon belül.

(2) A szakvéleménynek tartalmaznia kell:

a) a helyszíni ellenőrzések és mintavételek helyét, időpontját,

b) a szennyvízminták azonosító számjelleit,

c) a szennyvízbeocsátással összefüggő szakmai megállapításokat,

d) a szennyvízminták laboratóriumi vizsgálatának (elemzésének) eredményét, a jogszabályi határértékek megjelölésével,

e) a mért károsító anyag küszöbérték feletti mennyiségét (koncentráció értékét),

f) a beocsátott szennyvíz napi mennyiségét m³ -ben,

g) a naponta beocsátott szennyvíz küszöbérték feletti károsító anyag mennyiségét kg/napban,

h) a vizsgálat, illetve helyszíni ellenőrzés egyéb megállapításait, különösen azt, hogy a vizsgálat, mintavétel eredménye mely időszakra meghatározó.

8. § (1) A beocsátó a szakvéleményre 30 napon belül észrevételt tehet. Az észrevételben meg kell jelölni azokat a tényeket, a velük kapcsolatos azon közvetlen vagy közvetett bizonyítékokat, amelyek a szakvéleményben tett megállapítások, a szennyvízelvezető műbe beocsátott szennyvíz mennyiségének és minőségének megállapítása szempontjából meghatározóak és a szakvéleményben szerepelnek.

(2) Az észrevétel alapján a helyszíni ellenőrzéssel kapcsolatos álláspontjáról a szolgáltató 30 napon belül köteles a beocsátónak tájékoztatást adni. Amennyiben a beocsátó az észrevételben a helyszíni ellenőrzés – egészben vagy a vitatott megállapítás tisztázásához szükséges mértékű – megismétlését kérte, a vizsgálat megismétléséről a szolgáltató a beocsátó költségére az észrevételek benyújtásától számított 15 napon belül gondoskodni köteles. Ennek eredményét a beocsátóval közölnie kell.

(3) A bebocsátó köteles a szolgáltatót haladéktalanul értesíteni és saját költségén újabb helyszíni ellenőrzést végeztetni a hatóság által elfogadott vagy elismert laboratóriummal, ha tevékenységével összefüggésben a helyszíni ellenőrzést követően a bebocsátott szennyvíz mennyisége vagy minősége a szennyvízelvezető mű működtetésére nézve hátrányosan változott.

(4) Ha a helyszíni ellenőrzést követően a szennyvízelvezető mű káros szennyezése csökkent, vagy megszűnt, a bebocsátó kérelmére a szolgáltató az ismételt ellenőrzés költségeinek a bebocsátó részéről a számára történő megelőlegezését követően a kérelem benyújtásától számított 30 napon belül újabb helyszíni ellenőrzést végeztet a (3) bekezdés szerinti laboratóriummal.

(5) A (4) bekezdés szerinti helyszíni ellenőrzésre az 5–7. §-ok rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(6) Ha a bebocsátó kérelme ellenére a szolgáltató az e rendelet szerinti ismételt helyszíni ellenőrzést nem folytatja le, a bebocsátó jogosult általa megbízott laboratóriummal ellenőrzést végeztetni és a hatóságtól a bírság megállapítását ennek vizsgálati eredményei alapján kérni.

9. § (1) Ha a 8. § (2) és (4) bekezdése szerint lefolytatott újabb helyszíni ellenőrzésre figyelemmel az észrevétel megalapozottnak bizonyult, az újabb helyszíni ellenőrzés megállapításait az észrevételben kifogásolt helyszíni ellenőrzés időpontjától kell figyelembe venni.

(2) Ha a bebocsátó a szakvéleményre észrevételt nem tett, illetve ismételt helyszíni ellenőrzés megtartását nem kérte, a bebocsátott károsító anyag mennyiségének vagy minőségének a helyszíni ellenőrzést követő változását, illetve a bebocsátó későbbi észrevételeit a káros szennyezés megállapítására irányuló eljárás során nem lehet figyelembe venni.

10. § (1) A bebocsátó az önellenőrzés keretében a 4. § szerint végzett vizsgálatok eredményét – azok tartalmától függetlenül – az önellenőrzési tervben rögzített időpontban, de legkésőbb a mintavételt követő 30 napon belül a szolgáltatónak és a bírság kiszabására jogosult hatóságnak köteles megküldeni.

(2) A szolgáltató a vizsgálati eredményeket megvizsgálja és értékeli. Amennyiben az adatok a szennyvízelvezető mű káros szennyezését bizonyítják, a szolgáltató – a bebocsátóval történt egyeztetést követően, de annak eredményétől függetlenül – e rendeletben meghatározott hatóság eljárásának megindítását kezdeményezheti.

(3) Ha a szolgáltató által – az 5–9. § szerint – elvégzett vizsgálatok azt bizonyítják, hogy a bebocsátó a szennyvízelvezető művet károsan szennyezte, a szolgáltatónak a káros szennyezés megállapítására vonatkozó valamennyi, a helyszíni ellenőrzés során keletkezett iratot és egyéb vizsgálati adatot, valamint a bírság megállapítására vonatkozó javaslatot meg kell küldenie az eljárás megindítására hatáskörrel rendelkező hatóságnak, amennyiben a kiszabható bírság a 30 000 Ft-ot meghaladja.

(4) A szolgáltatónak a (3) bekezdésben meghatározott kötelezettségét a szennyvízkibocsátás évét követő január 1-jétől március 31-éig, továbbá nem szennyvízzel okozott károsítás esetén az idény, illetve a károsítás befejezését követő 30 napon belül kell teljesíteni.

Csatornabírság megállapítása

11. § (1) A szennyvízelvezető műbe károsító szennyvizet, illetve károsító anyagot bebocsátót – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – e rendelet szerint megállapított mértékű csatornabírság megfizetésére kell kötelezni.

(2) Ha a károsító szennyvíz, illetve anyag – a rendkívüli szennyezés esetétől eltekintve – nem a bebocsátó működésével összefüggő tevékenység, hanem elháríthatatlan külső ok, (így

például katasztrófa, tűz, robbanás, árvíz, vagy egyéb elemi károk bekövetkezésére), továbbá kárelhárítási gyakorlat kapcsán jutott a szennyvízelvezető műbe, a bebocsátó felelőségének hiányában bírság nem állapítható meg.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott esetekben a szennyvízelvezető műben okozott kár megtérítését a szolgáltató külön igényelheti.

12. § (1) A bírság összegét a károsító szennyvízzel (anyaggal) okozott szennyvízbebocsátás (káros szennyezés) szempontjából mértékadó időszak alatt a szennyvízelvezető műbe juttatott szennyvízben lévő összes küszöbértéket meghaladó koncentrációban megállapított (jelenlévő) károsító anyagra külön kell meghatározni, úgy, hogy ennek során többszörös figyelembevételre nem kerülhet sor.

(2) A 3. § (3) bekezdése szerinti önellenőrzés esetén az előző bekezdés alapján megállapított bírság legfeljebb 10%-kal mérsékelhető.

(3) A károsító anyagokat és azok küszöbértékeit, valamint a károsító anyagok mennyisége szerinti bírságtételeket a 2. számú melléklet *A)* és *B)* táblázata tartalmazza.

(4) A bírság alapjául szolgáló anyagmennyiségeket szennyező anyagonként és a bebocsátásra meghatározó időszakban (év, idény, termelési ciklus) vett legalább 5 tagból álló mintasorozat alapulvételével az MSZ ISO 5667–10. 10. rész előírásai alapján kell meghatározni.

(5) Nem szennyvízzel bebocsátott károsító anyagok esetén a bírságot azok teljes mennyisége után kell meghatározni.

(6) Települési folyékony hulladék esetén azt kell bebocsátónak tekinteni, aki a bebocsátásra a szolgáltatóval szerződést kötött, illetve hatósági határozat alapján annak minősül.

(7) Azokra az anyagokra, amelyekre külön kormányrendelet szabályai szerint állapították meg a kibocsátási határértékeket (technológiai határértékeket) a vízügyi hatóságnak eljárása során ezeket kell figyelembe venni. Amennyiben a kibocsátási határérték olyan anyagra vonatkozik, amelyre határérték e rendeletben nem szerepel, akkor külön kormányrendelet szabályait kell alkalmazni.

13. § (1) A bebocsátott károsító anyagok koncentrációja alapján a 12. § alkalmazásával meghatározott és egybefoglalt bírságösszeget (progresszív bírságot), a folyamatos bírságolás

a) a második évében kétszeres,

b) a harmadik évében háromszoros,

c) a negyedik és további években négyszeres

összegeben kell meghatározni és kiszabni.

(2) Nem szennyvízzel, illetve települési folyékony hulladékkal bebocsátott anyagok esetén az (1) bekezdésben meghatározott és a progresszív bírságra vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók.

(3) A progresszív bírság folyamatossága akkor szakad meg, ha a bebocsátó a szennyvízelvezető művet legalább egy éven át károsan nem szennyezte és ezt az e rendelet szerint meghatározott vizsgálatok igazolták, illetve erre figyelemmel bírság megállapítására sem került sor.

14. § (1) A bírságot a progresszív bírság mellőzésével kell megállapítani és kiszabni, ha a bebocsátó a károsító szennyvíz bebocsátási helyéhez tartozó ingatlanon a szennyvízelvezető mű káros szennyezésének megszüntetését szolgáló – arra alkalmas – előtisztító létesítmények kivitelezését, fejlesztését az arra hatáskörrel rendelkező hatóság jogerős engedélye, vagy hivatalból indított eljárás eredményeként kötelezettséget megállapító határozata alapján és az abban meghatározott érvényességi, illetve teljesítési határidőn belül megkezdte és a munkát folyamatosan végzi.

(2) A bírságot az (1) bekezdés szerinti határozatban előírt próbaüzem időtartama alatt is a progresszív bírság mellőzésével kell megállapítani azzal, hogy a próbaüzem időtartamával kapcsolatos rendelkezések alkalmazása során a vízjogi engedélyezési eljárásra vonatkozó külön jogszabály⁸ megfelelő alkalmazásával kell eljárni.

(3) A szennyvíz előtisztító berendezés létesítésére irányuló határozat (a hatósági engedély) teljesítési (érvényességi) idejének módosítása a progresszív bírság további mellőzését nem alapozza meg.

(3) A bírságot a progresszív bírság mellőzésével kell meghatározni olyan esetben is, amikor a bebocsátó hatósági engedélyezési kötelezettség alá nem tartozó, de a szolgáltató által előzetesen tudomásul vett olyan – a bebocsátott szennyvíz minőségét érintő – technológiai változtatást hajt végre, amely alkalmas a szennyvízelvezető mű károsításának megszüntetésére vagy a bírságolás szempontjából mértékadó szennyezőanyag bebocsátás mérésével igazolható módon legalább 50%-kal történő csökkentésére.

(5) A (4) bekezdés alkalmazására akkor kerülhet sor, ha tervezett technológiai módosítással, annak megkezdését megelőzően a bírság kiszabására hatáskörrel rendelkező hatóság a környezetvédelmi hatósággal és a víziközmű tulajdonosával egyetértésben – ideértve a megvalósítás határidejét is – hozzájárult és erről a szolgáltatót egyidejűleg értesítette.

(6) A progresszív bírság, illetve a progresszív szorzó mellőzésére vonatkozó rendelkezések csak azokra az időszakokra alkalmazhatók, amelyekben belül az (1) és (4) bekezdés szerinti kivitelezés, technológiai módosítás folyamatossága ténylegesen megállapítható.

(7) Ha az (1)–(5) bekezdés szerint a progresszív bírság mellőzésére vonatkozó feltétel teljesítésére megállapított határidő eltelt és a szennyvízelvezető, -tisztító mű károsítása ezt követően is megállapítható, vagy amennyiben a bebocsátó a kivitelezést szünetelteti, a beruházás megvalósításától eláll, a bírságot a progresszív bírság mellőzésére vonatkozó időszak beszámításával a 13. § (1) bekezdés alkalmazásával kell megállapítani.

(8) A (6) és (7) bekezdés alkalmazása során az (1) bekezdés szerinti hatósági határozatban, illetve a (4) bekezdésben meghatározott hozzájárulásban foglaltakat kell figyelembe venni.

A rendkívüli káros szennyezésre és az ezzel kapcsolatos rendkívüli bírságra vonatkozó külön rendelkezések

15. § (1) Rendkívüli káros szennyezés (2. § 10. pont) esetén a bebocsátót rendkívüli bírság megfizetésére kell kötelezni.

(2) A rendkívüli bírságot az arra jellemző szennyezési időszakban minden szennyező anyagra külön-külön kell a kibocsátott szennyező anyagok teljes tömegének és az e rendelet 2. számú melléklete *A*) és *B*) táblázataiban meghatározott bírságtételek mértékének – de legfeljebb ötszörösének – alapulvételével külön-külön megállapítani.

(3) A káros szennyezőanyagok mennyiségét – határértékek figyelembevételével nélkül – az anyagfelhasználás, illetve a szennyvízelvezető műbe bebocsátott szennyvizek minőségi és mennyiségi adataira figyelemmel műszaki becsléssel kell meghatározni.

(4) A bírságtétel a (2) bekezdéstől eltérően a 2. számú melléklet *A*) és *B*) táblázatai szerinti bírságtételnek

a) ötszöröse, ha a bebocsátó bejelentési és kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget,

b) négyszerese, ha a bebocsátó a szennyezés tényét a szolgáltatónak bejelentette, de a károk enyhítésében nem működött közre,

c) kétszerese, ha a bebocsátó a szennyezés tényét a szolgáltatónak haladéktalanul bejelentette és a károk enyhítése érdekében az általában elvárható magatartást tanúsította.

⁸ 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról.

A csatornabírság kiszabása

16. § (1) E rendelet alapján induló közigazgatási eljárásban a csatornabírság megállapításával járó hatáskört első fokon a szennyvízelvezető művet érintő, bebocsátási hely szerint illetékes vízügyi igazgatóság (a továbbiakban: vízügyi hatóság) gyakorolja.

(2) A csatornabírság kiszabásával összefüggő hatósági eljárásra az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény rendelkezései irányadók azzal, hogy az eljárás e rendelet szerint hivatalból indul.

(3) A csatornabírságot a határozat jogerőre emelkedését követő hónap 15. napjáig kell megfizetni a szolgáltatónak.

(4) A szolgáltató a befizetett bírság 2%-át, de legfeljebb 200 000 Ft-ot az első fokú határozatot meghozó hatóságnak 15 napon belül köteles átutalni.

(5) E rendelet szerint lefolytatott – a szennyvízelvezető műbe bebocsátott szennyvíz vizsgálatára és az ezzel összefüggő, a szolgáltató által végzett – helyszíni ellenőrzésre a hatósági ellenőrzésre vonatkozó – külön törvényben ⁹ meghatározott – szabályokat kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy a mintavétel és az ellenőrzés eredményére vonatkozó bírságjavaslatot a szolgáltató a 10. § szerint köteles a bírság megállapítására hatáskörrel rendelkező hatóságnak megküldeni.

17. § (1) E rendelet 3. §-ának (7) bekezdésében meghatározott jogellenes magatartáson alapuló mulasztási bírság összege 150 000 Ft-ig terjedhet, de legalább 50 000 Ft.

(2) A bírságot az önellenőrzésre köteles bebocsátóval szemben az általános eljárási szabályok alkalmazásával a csatornabírság megállapítására hatáskörrel rendelkező államigazgatási szervek állapítják meg, amennyiben a bebocsátó e rendelet 3. §-ának (4) bekezdésében megállapított, jogszabályból eredő kötelezettségének teljesítését elmulasztotta.

(3) Az (1) bekezdés szerinti bírság évenként egy alkalommal szabható ki, amennyiben a bebocsátó az önellenőrzési terv [3. § (4) bekezdés] készítését és annak jóváhagyását elmulasztotta.

(4) A jóváhagyott önellenőrzési terv teljesítésének elmulasztása esetén a bírság megismételhető, amely a jogszabályban meghatározott kötelezettség teljesítése alól nem mentesít.

(5) A mulasztási bírság megállapítását az arra hatáskörrel rendelkező hatóságnál a szolgáltató is kezdeményezheti.

(6) A mulasztási bírságot az erről rendelkező határozat jogerőre emelkedését követő 15 napon belül kell a határozatban megjelölt szolgáltató számlájára befizetni. A bírság kizárólag a szennyvízelvező műbe bebocsátott szennyvíz minőségének megállapítására irányuló ellenőrzésekkel, vizsgálatokkal kapcsolatos költségek fedezetére használható fel.

Záró- és átmeneti rendelkezések

18. § (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 60. napon lép hatályba azzal, hogy alkalmazásával első esetben a 2002-ben megállapított káros szennyezés miatt 2003. évben lehet bírságot kiszabni.

(2) A 2001. december 31-ig lefolytatott ellenőrzések alapján kiszabható bírság kapcsán a 4/1984. (II. 7.) OVH rendelkezés, valamint a 32/1964. (XII. 13.) Korm. rendelet alkalmazásával kell eljárni.

(3) E rendelet hatálybalépését megelőzően jogszerűen megállapított progresszív bírság esetén a folyamatos bírságolás éveinek beszámításánál e rendelet alkalmazásával kell eljárni.

⁹ 1957. évi IV. törvény, 1981. évi I. törvény az államigazgatási eljárás általános szabályairól.

(4) A csatornabírságról szóló 4/1984. (II. 7.) OVH rendelkezés 3. § (3) bekezdése, valamint a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet alkalmazásával megállapított egyedi határértéket tartalmazó határozatokat az egyedi határérték megállapítására e rendelet szerint hatáskörrel rendelkező hatóság 2002. december 31-ig köteles felülvizsgálni és ennek eredményétől függően a határozatot módosítani vagy visszavonni.

(5) A vízügyről szóló 1964. évi IV. törvény végrehajtása tárgyában kiadott 32/1964. (XII. 13.) Korm. rendelet 27. §-a (1) bekezdésének *b)* pontja, 27. §-ának (3) bekezdése, 28. § (1) bekezdésében a „valamint a csatornabírság” szövegrész, továbbá a csatornabírságról szóló 4/1984. (II. 7.) OVH rendelkezés „A közcsatornahálózat károsításának megállapítása” című III. részének a közcsatornahálózat károsítására vonatkozó rendelkezései e rendelet hatálybalépésével egyidejűleg, a rendelkezés egyéb előírásai, valamint a rendelkezés módosítása tárgyában kiadott 34/1993. (XII. 23.) KTM rendelet 2002. december 31-én hatályukat veszítik.

(6) Azon bebocsátók esetében, akik az R. 2. számú melléklete szerinti I. és II. jegyzékben meghatározott anyagokat használnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásról szóló törvény hatálybalépésének időpontjától, de legkésőbb 2008. január 1-jétől e rendelet 3. § (2) bekezdésben foglaltakat alkalmazni kell, amennyiben bebocsátásuk az alábbi mértékeket meghaladja:

- a)* széntetraklorid 30 kg/év,
- b)* DDT 1 kg/év,
- c)* pentaklórfenol 3 kg/év,
- d)* hexaklórfenol 3 kg/év,
- e)* hexaklórbutadién 1 kg/év,
- f)* kloroform 30 kg/év,
- g)* diklóretán 30 kg/év,
- h)* triklóretán 30 kg/év,
- i)* perklóretán 430 kg/év.

(7) A bírságot e rendelet hatálybalépését követően, a 2003. évben induló eljárásban – a károsító anyagok koncentrációja szerinti, e rendelet 2. számú mellékletében meghatározott bírságtételekre figyelemmel – a bírságolás

- a)* első évében a bírságtétel 25%-ában,
- b)* második évében a bírságtétel 50%-ában,
- c)* harmadik évtől a bírságtétel 75%-ában,
- d)* negyedik évtől a bírságtétel 100%-ában
kell kiszabni.

(8) A bírságot az önellenőrzés alapján kell megállapítani, ha e rendelet alapján önellenőrzéssel és a szolgáltató vizsgálata alapján megállapított bírságok éves összege között az eltérés kisebb, mint 10%, és abban az esetben is, ha az eltérés 10% és 20% közötti, de a vizsgálatokat elismert laboratóriumok végezték. Ezt meghaladó eltérés esetén a szolgáltató által végzett ellenőrző vizsgálat adatai alapján kell megállapítani a bírságot.

(9) Ez a rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek, valamint azok Tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban összeegyeztethető szabályozást tartalmaz az Európai Közösségek következő jogszabályainak vonatkozó rendelkezéseivel:

- a Tanács 91/271/EGK irányelve a települési szennyvíz kezeléséről;
- a Tanács 76/464/EGK irányelve a Közösség vízikörnyezetébe bevezetett egyes veszélyes anyagok által okozott szennyeződésekről;

- a Tanács 80/68/EGK irányelve a felszín alatti vizek védelméről egyes veszélyes anyagok által okozott szennyeződésekkel szemben;
- a Tanács 86/280/EGK irányelve egyes veszélyes anyagok vizekbe történő bevezetése határértékeiről és minőségi követelményeiről.

1. számú melléklet a 204/2001. (X. 26.) Korm. rendelethez

A szolgáltató által végzett helyszíni ellenőrzés jegyzőkönyvének tartalma

A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell:

1. A jegyzőkönyv felvétele helyét, időpontját.
2. A jelenlévők nevét, beosztását, valamint azt, hogy mely szervet, szervezetet képviselik.
3. A jegyzőkönyv tárgyát, az ellenőrök nevét, címét, székhelyét, az ellenőrzés célját.
4. Az egyéb szennyvíz keletkezését eredményező gyártástechnológiát, a felhasznált alap- és segédanyagokat, az ezekkel összefüggő – az anyagokban előforduló – károsító anyagok fajtáit.
5. A termelési időszakok időtartamát, a szennyvíz minőségében várhatóan bekövetkező változásokat.
6. A szennyvíz kezelésére szolgáló előtisztító berendezések fajtáit, a létesítményre vonatkozó hatósági engedélyek azonosító adatait, továbbá a berendezés működésének körülményeit jellemző adatokat.
7. Az előző évben felhasznált víz (saját termelésű, illetve vásárolt ivóvíz, ipari víz stb.) mennyiségét, a vízmennyiség mérésére szolgáló műszerek, berendezések azonosítására szolgáló adatokat.
8. A vízvesztésnek az alkalmazott technológia jellemzői alapján mért vagy számított mértékét.
9. A szennyvíz keletkezését befolyásoló munkarendet, az éves üzemnapok számát.
10. Idényben vagy időszakosan működő bebocsátóknál az aktuális idény vagy időszak tartalmát, jellemzőit.
11. A házi és csatlakozó szennyvízelvezető hálózatot jellemző adatokat, a mintavételre kijelölt hálózati pontokat (aknák stb.).
12. Több műszakban, eltérő technológiákkal üzemelő bebocsátóknál a szennyvíz műszakonkénti megoszlását.
13. Annak a ténynek a rögzítését, hogy a bebocsátó végez-e önkontroll vizsgálatokat, a vizsgált komponenseket, a vizsgálatok helyét és gyakoriságát.

14. Az ellenőrzés időpontjában az átlagostól eltérő üzemelési körülményeket és az ellenőrzés időtartama alatt a bebocsátott szennyvíz mennyiségét.

15. A mintavételek helyét, módját, időpontját, a vizsgálatok helyszínen értékelhető mérési eredményeit, az időjárásra vonatkozó megjegyzést, valamint azt, hogy bebocsátó kért-e ellenőrző mintát.

16. A bebocsátó képviselőjének a helyszíni ellenőrzésre vonatkozó észrevételeit, nyilatkozatát.

17. Amennyiben a bebocsátó képviselője a jegyzőkönyv aláírását megtagadta, ennek a ténynek a rögzítését és – amennyiben az megállapítható – ennek okát.

18. Annak rögzítését, hogy közös szennyvízbebocsátás esetén az egyes bebocsátók között milyen megállapodás van a felelősség viseléséről.

19. A minták azonosító számait.

2. számú melléklet a 204/2001. (X. 26.) Korm. rendelethez

A) Károsító anyagok küszöbértékei és egységni bírságtételei

	Megnevezés	Küszöbérték (g/m ³)	Bírságtétel (Ft/kg)
1.	Dikromátos oxigénfogyasztás	1200	10
2.	Szerves oldószer extrakt (olaj-zsír) ¹⁰	50	200
3.	Fenolok	10	1500
4.	Kátrány	5	5000
5.	ANA detergens	50	1000
6.	pH ¹¹	6,5 alatt; 10,0 felett	100
7.	Szulfid	1	1500
8.	Szulfát	400	10
9.	N(NH ₃ -NH ₄)	150	100
10.	Aktív klór	30	100
11.	Összes só		
	- természetes eredetű	2500	0,1
	- technológiai eredetű	2500	1
12.	Összes fluorid	50	500
13.	Összes vas	20	2
14.	10' ülepitő anyag ¹²	150	1

¹⁰ Állati és növényi zsírok esetén 100 m³/d kibocsátás alatt a küszöbérték háromszoros, e felett kétszeres.

¹¹ HCl, illetve a NaOH megfelelő mennyiségére számítva.

¹² Csak, ha a 10 perces ülepedésnél a lebegőanyag-tartalom nagyobb, mint 5 x 10⁻³ m³/m³.

A vizsgálatot annak időpontjában hatályos, jogszabállyal kötelezővé tett szabvány szerint, vagy jogszabály előírása alapján kell végezni. Ennek hiányában olyan módon, amiben bebocsátó és szolgáltató írásban megállapodott.

B) Mérgező anyagok küszöbértékei és egységnyi bírságtételei

	Megnevezés	Küszöbérték (g/m ³ , ill. 10 ⁻³ m ³ /m ³)	Bírságtétel (Ft/kg)
1.	Könnyen felszabaduló cianidok	0,1	50 000
2.	Összes cianid	1	3 000
3.	Összes réz	2	100
4.	Összes ólom	0,4	5 000
5.	Összes króm	1	3 000
6.	Króm VI.	0,5	10 000
7.	Összes arzén	0,2	10 000
8.	Összes kadmium (HI) ¹³	0,1	20 000
9.	Összes higany ¹⁴	0,05	1 000 000
10.	Összes nikkel	1	3 000
11.	Összes ón	0,5	10 000
12.	Összes cink	10	500
13.	Összes ezüst	0,2	10 000
14.	Szerves oldószer	0,1	2 000
15.	Széndiszulfid	0,1	1 500
16.	Benzol (BTEX)	0,1	1 000
17.	Toxicitás	LC 50%-os hígítási igény	2
18.	Azbeszt (Krizotil-azbeszt) ¹⁵	30	20 000

¹³ EU csatlakozás után a hatóság által megállapított küszöbérték felett.

¹⁴ EU csatlakozás után a hatóság által megállapított küszöbérték felett.

¹⁵ 87/217/EGK, csak az EU csatlakozás időpontjától.

A vizsgálatot annak időpontjában hatályos, jogszabállyal kötelezővé tett szabvány szerint vagy jogszabály előírása alapján kell végezni. Ennek hiányában olyan módon, amiben bebocsátó és szolgáltató írásban megállapodott.